

ПРОФСПІЛКИ ЗА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ ЧАЕС

Минуло десятиріччя відтоді, як над світом пролунав страшний дзвін катастрофи на Чорнобильській АЕС. 26 квітня радіаційне полум'я четвертого блоку піднялося над нашою планетою, сповістивши людство про початок трагедії.

Упродовж останнього десятиліття велася і ведеться робота по ліквідації наслідків цього катаклізму. Ця робота коштує мільйонам людей життя та здоров'я, до того ж вона постійно проходить за нестабільних політично-економічних умов, які лише ускладнюють працю тих, хто за покликом серця взявся відвести зле дихання радіаційної загрози від наших домівок, від дітей та матерів. На жаль, зусиль молоді, економічно ослабленої української держави зовсім не вистачає для повного вирішення проблем, які поставила наприкінці ХХ століття трагедія Чорнобиля. Але, на щастя, ми живемо не одні на Землі, і світова спільнота уважно стежить за подіями в радіаційно забрудненій зоні, надаючи час від часу допомогу, в якій ми, як ніколи, маємо велику потребу.

Проте хоч світове товариство і надає деяку допомогу, воно ще й здійснює на Україну тиск, вимагаючи негайного закриття ЧАЕС, мотивуючи це своїм занепокоєнням щодо ядерної безпеки у Європі. Звісно, - закриття станції справа слушна, але її виконання потребує не одного року і, перш за все, великих коштів, яких нам так бракує. Та й не кошти головне. Головне - це люди, яких треба захистити.

Минулого року на зустрічі з країнами «великої сімки» Україна підписала меморандум про взаєморозуміння стосовно закриття ЧАЕС. З точки зору зовнішньої політики це цілком вірне рішення, що надає Україні чільне місце у політичних та демократичних процесах світового рівня. Якщо ж дивитися на це з точки зору внутрішньої політики, - угода тільки ускладнює ситуацію у зоні відчуження. Меморандум, підписаний в Галіфаксі, щодо коштів, які мають бути виділені на закриття ЧАЕС, - все одно, що краплинка води для величезної висушеної сонцем пустелі. Фінансування програми закриття у розмірі чотирьох мільйонів доларів США, на мою думку, чи то зневага до України, чи просто нерозуміння наших проблем, а, можливо, просто небажання їх розуміти. Програма, розроблена меморандумом «великої сімки» та Комісією Європейської Ради, зокрема, не передбачає соціального захисту працівників ЧАЕС після завершення експлуатації станції. Не передбачені альтернативні робочі місця, немає плану можливої та швидкої перекваліфікації робочих кадрів ЧАЕС і зони відчуження. Крім того, закриття ЧАЕС загрожує енерговиробництву України: це ж близько 10 відсотків від загального виробництва атомної енергії нашої держави. Тому, перш ніж закрити станцію - потрібно знайти їй гідну заміну. Меморандумом планується у програмі закриття завершення будівництва 2-го енергоблоку Хмельницької АЕС та 4-го енергоблоку Рівненської АЕС. Планується, але за який кошт? Невже за все ті ж 4 мільйони? Хочу відзначити, що тільки у цьому році на потреби завершення будівництва цих енергоблоків потрібно 100000000 доларів. Отже, виходячи лише з двох цих факторів, - відсутності програми соціального захисту працівників ЧАЕС та недостатнього фінансування програми закриття - можна дійти висновку, що грудневий меморандум є не просто невігідним для України, а навіть небезпечним.

На фото: делегати конференції-голова профкому НВО «Прип'ять» Василь СТРУК та профватажок ВО «Південно-Українська АЕС» Олександр ПОНОМАРЕНКО (ліворуч).

Ситуація, що може скластися у разі прийняття та втілення програми, запропонованої у меморандумі Галіфаксу, викликала велике занепокоєння як в профспілках України, так і у міжнародних профспілкових об'єднаннях. Саме тому профспілка робітників атомної енергетики та індустрії України під егідою Міжнародної федерації профспілок робітників хімічної і гірничодобувної промисловості, енергетики та різноробочих ICFEM напередодні десятиліття Чорнобильської катастрофи скликала конференцію на тему: «Чорнобиль через 10 років. Профспілки та проблеми закриття атомних станцій». Виявляючи солідарність з українськими атомниками, на конференцію прибули представники профспілок енергетики більше ніж з 15 країн.

(Закінчення на 11 стор.)

(Закриття. Початок 17 стор.)

У перший день роботи конференції чужі гості мали нагоду побувати у зоні відчуження, на самій Чорнобильській атомній станції. Тут вони ознайомилися з соціальними, технічними проблемами, що нині існують у зоні (див. «ВЧ» №25-26, 1996 р.). Після чого конференція продовжила роботу в Києві, де окрім профспілковців були присутні представники Адміністрації Президента України, голова Комісії Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи Володимир Яценко, голова Комісії Верховної Ради України з питань ядерної політики та ядерної безпеки Михайло Павловський, директор ЧАЕС Сергій Парашин, міністр екології та охорони навколишнього середовища України Юрій Костенко, мер міста Славутича Володимир Удовиченко, представники міністерства закордонних справ України, Держкоматому.

Відкривали конференцію з української сторони президент профспілки робітників атомної енергетики Олександр Юркін, а від IСЕМ - генеральний секретар IСЕМ Вік Торн. Свої виступи вони відразу почали з критики вищезгаданого меморандуму, особливо наголошуючи на проблемі захисту людини, а саме - працівників-енергетиків ЧАЕС. Як сказав Вік Торн, добробут людей, їх майбутнє є головним фактором, над яким має працювати конференція, бо зараз, коли на державному рівні говориться про закриття ЧАЕС, профспілки, перш за все, повинні подбати про права всіх тих, хто сьогодні перебуває у зоні відчуження та у м. Славутич.

Продовжували виступи на конференції профспілковці Японії, Німеччини, Франції. Усі вони засвідчували свою солідарність з нашими профспілками, ділилися досвідом, набутим у багаторічній боротьбі за інтереси трудящих.

Велика увага на конференції була приділена культурі безпеки та факторами, які на неї впливають. Саме цієї

теми торкнувся за дискусією за «Круглим столом». Голова Комісії ВР України з питань ядерної політики та ядерної безпеки Михайло Павловський.

Значний резонанс викликав виступ директора ЧАЕС Сергія Парашина. На конференції він доповів про нинішній стан ЧАЕС, обставини «Укрита», розкриті основні проблеми, що існують у працівників станції, висвітлив позицію колективу ЧАЕС щодо її закриття. Відносно

відь, директор станції відзначив: «Якщо Україна у своїй чорнобильській проблемі залишиться одна, то ми будемо вимушені й далі експлуатувати станцію».

Ознайомив учасників конференції з становищем у м.Славутич, його соціальним статусом, проблемами, що виникають у населення, мер міста Володимир Удовиченко.

У процесі дискусії та обговорення ба-

формування у повному обсязі фонду для захисту соціальних і економічних інтересів працівників ЧАЕС, їх сімей і населення Славутича в цілому. Резолюцією передбачені умови, за яких може бути здійснене дострокове закриття ЧАЕС:

- створення міжнародного цільового фонду для закриття станції і підтримки персоналу та техніки на рівні, достатньому для безпечного

ПРОФСПІЛКИ ЗА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ ЧАЕС

Представники IСЕМ проводять през-конференцію.
Фото Миколи ЛЯБАХА.

меморандуму, підписаного у Галіфаксі, С. Парашин сказав: «Коли я чую про якийсь легкий закриття станції, то починаю розуміти, що наша цивілізація перебуває на дуже низькому рівні розвитку. Мова йде не про те, закрити чи не закрити станцію, а про те, як зробити це гідно. Нам потрібне реальне співробітництво». Як фахівець у галузі атомної енергетики С. Парашин підкреслив, що повне завершення експлуатації ЧАЕС можливе лише через кілька десятків років, тільки у другому десятиріччі наступного тисячоліття. Резюмуючи свою допо-

гатові проблем, що виникли навколо питання закриття Чорнобильської станції, учасники конференції вирішили прийняти резолюцію, текст якої має бути переданий до Комісії Європейської Ради та правлячої верхівки України «великої сімки». Президенту України Д.Д. Кучмі.

Резолюція IСЕМ, прийнята на конференції «Чорнобиль через 10 років». Проблеми закриття атомних станцій, проголошує: з огляду на те, що меморандум (підписаний між Україною, «великою сімкою» та Комісією Європейської Ради) передбачає абсолютно недостатню суму (4 млн. доларів) на соціальні потреби робітників станції та населення міста Славутича, враховуючи, що цих коштів не вистачить навіть для початку вирішення проблеми закриття станції, IСЕМ і її членські організації будуть здійснювати тиск на уряди своїх країн і міжнародні організації, щоб ті виконували свої зобов'язання, пов'язані із закриттям ЧАЕС і активно відшкодовувати кошти для

завершення процесу виведення станції із експлуатації;

- виділення додаткових фондів для вирішення комплексу соціальних і економічних проблем, пов'язаних із закриттям ЧАЕС;

- розробка плану соціального захисту, який передбачає перекваліфікацію персоналу і забезпечення гідною роботою співробітників ЧАЕС, плану, який включає розробку спеціальної програми розвитку соціальної інфраструктури м. Славутича і створення нових робочих місць з чітким визначенням конкретних джерел фінансування всього плану;

- здійснення чіткого контролю з боку незалежних організацій, включаючи профспілки, за витратами цільових коштів, які будуть виділені на закриття ЧАЕС;

- жодних дій по достроковому закриттю ЧАЕС до виконання встановлених умов не повинно застосовуватися, оскільки інтереси людей, які повернули станцію до життя і забезпечують її безпечно експлуатацію протягом 9 років, ніяк не повинні ігноруватися.

Ярослав ШАПОЧКА.